

ಹತ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ ಬಿಕಿಂಗ್ ಯಾವಾಗ ?

ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೆಲ್ ಮತ್ತು ಡಿ. ದಿಲೇಪಕುಮಾರ
ಕೃಷ್ಣ ವಿಜಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಕಲಬುರಗಿ - 585 101

ಫೋನ್: 9449236868

ಮಿಂಚಂಚೆ: manjunathpatil.2010@rediffmail.com

ಹತ್ಯಾಗಳ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರ ದೇಹಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಾಯಲೀಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತೆಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಜೊಡೆಂಪಹಾರಕ್ಕೆ ನುಣಿವಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು “ಅಪರೇಶನ್” ರಾಜೀಲದೆ ನುಧಾಲನುವಿಲ್ಲ. ಹತ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಜಿಕೆಯೇಲುಂದ ಸುಳಭವಾಗಿ ಗುಣವಾಗಬಹುದು ಎಂತ್ತು ಹತ್ಯಾಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹತ್ಯಾವೈದ್ಯರು ಲೀಳಕರೊಬ್ಬರು ಅನುಭವಾರ್ಥಾಲಿತ ಮಾಹಿತ ನಿಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಖಾರಿ ಜೀಲ್ ಹೋಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಕಂಪ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹಲ್ಲೆಕಾರ್ ಎತ್ತಿನ ಕೊಂಬಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಕೊಂಬನ್ನು ಬುಡ ಸಮೀತ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಇನ್ನು 5-6 ವರ್ಷ ಮಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಕೆಲಸ ವಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತದೆಂದು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ “ಏನ್ನೀ ಡಾಕ್ಟರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಕೊಂಬು ತೆಗೆದುಹಾಕಿರಲ್ಲಿ, ಎತ್ತಿನ ತೆಲೆಗೆ ಕೊಂಬು ಇದ್ದರೆ ಚೆಂದ, ಬೇಡ ಬುಡ್ಟಿ, ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೀವಿ” ಎಂದು ಆತ ಹೇಳಿದ.

ಈ ರೀತಿ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ರೈತರ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಲ್ಪನೆಗೆಂದು ಹಾಗೂ ಶಸ್ತ್ರ ಬಿಕಿಂಗ್ ಯಿಂದ ಗುಣಮುಖಿವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಮ್ಮತಿಸದೇ ಬೇರೆ ರೈತರಿಗೆ ಮೋಸದಿಂದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವರಂತೂ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕಟುಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೈತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಹತ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ.

ಕಣ್ಣಿ: ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಗಾಯ, ಬೆಳ್ಳಗಾಗುವುದು, ಅಲ್ಸರ್ ಮಣ್ಣಿ

ಹತ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ ಬಿಕಿಂಗ್ ಯಿಂದು ತರುವ ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 10 ರಪ್ಪು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ತೊಂದರೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣಿನ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು: ರಾಸುಗಳು ಬಯಲಲ್ಲಿ, ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಯುವಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೇಲಿ ಅಥವಾ ಕಡ್ಡಿ ಚುಚ್ಚುವುದು. ರಾಸುಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾದ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೇಯಲು ಬಿಡುವುದರಿಂದ, ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು (ಅಲ್ಲಿ ವಯಲೆಟ್) ಅತಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಧೂಳು ಅಥವಾ ಗೋಮೋಜಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕುಂಕುಮ ಬೀಳುವುದು. ಹೊಲ ಉಳಳವಾಗ ಅಥವಾ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಬಾರುಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆತ ಬೀಳುವುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಯವಾದಾಗ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆ, ರೆಪ್ಪೆ, ರೆಟಿನಾ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಗಾಂಶಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಮನರಾವತೀಕರಿಸುವೆಯಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಜೀವಧೋಷಪಚಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು. ತಡವಾದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯೊಂದೇ ಪರಿಹಾರ. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಸದರಿ ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆ (ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಗಾಂಶ) ತೆಗೆದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಹೈನ್ರಿಸ್ಟಾಸುಗಳ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಸಾಮಧ್ಯವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಎತ್ತಾಗಳ ಕೆಲಸದ ಸಾಮಧ್ಯವಾಗಲೀ ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎತ್ತುಗಳ ಕೊಂಬಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್: ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಜಾತೀಗೆ/ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ ವಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆ ಕಾಣುವಂತೆ ವಾಡಲು ಕೊಂಬಿನ್ನು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೊಳಪುವಂತೆ ವಾಡಲು ಬಣ್ಣ, ಟಪ್‌ಎಂಟ್‌ನ್, ಟಾರ್‌ ಇತರೆ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಕೊಂಬಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕೊಂಬು ಗಾಯಗೊಂಡು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬರಬಹುದು. ಎತ್ತನ್ನು ಹೊಲ ಉಳಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಪದೇಪದೇ ಹಗ್ಗಿ/ನೊಗವು ಕೊಂಬಿಗೆ ಘಟಿಸಿ ಗಾಯಗೊಂಡು/ಕೊಂಬು ಮುರಿದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ದೇಹದ ಒಳ ಅಂಶಗಳಾದ ಅನುವಂಶೀಯ ಗುಣಗಳು (ತೇಳಿ, ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಮೋನಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ). ಮಂದಗಿಯಿಂದ ನವೆ (ಗಾಂರು, ಬಣ್ಣ, ಸೌರಕ್ಯರಣಗಳು, ವೈರಸ್, ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರೀಯಾಗಳು). ಬಿಸಿಲಿನ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಎತ್ತಿನ ದೇಹವು ದಿನವಿಡೀ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ.

ಕೊಂಬಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಕೊಂಬು ಕ್ರಮೇಣ ವಾಲುಬಹುದು. ಕೊಂಬಿನಿಂದ ದುವಾರ್ಸನೆ ಬರಬಹುದು. ಕೊಂಬಿನ ಬುಡವು ಉಬ್ಬಿ, ಚರ್ಮ ಕಿರ್ತು ಹೋಗಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹುಣ್ಣಿ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಕೊಂಬು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಗಿರುವ ಕಡೆಯ ಮೂರಿನ ಹೊಳ್ಳಿಯಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವುದು. ತಲೆಯನ್ನು ಪದೇಪದೇ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದು.

ಶಸ್ತ್ರ ಜಿಕಿತ್ಸೆ: ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹಣೆಯೋಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಡನ್ನು ಬುಡ ಸಮೀತ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಸಿಯಾಗಿ, ಮನಃ 4–5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೊಲದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಎಮ್ಮೆಗಳ ಅನ್ನನಾಳದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ: ಎಮ್ಮೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕವರ್, ರೆಕ್ಸ್‌ನ್ ಜೀಲ, ಟಾಪಾರ್‌ಲಿನ್, ಮಾವಿನ ವಾಟೆ, ಚಪ್ಪಲಿ, ಹಗ್ಗಿ, ಕಲ್ಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಂದಾಗ (ಲವಣಾಂಶ ಕೊರತೆಯ) ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಾಯಿಯ ಹೊರಗೂ ಬರದೇ ಅನ್ನನಾಳದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಗೂ ಇಳಿಯದೇ ಚಡವಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಕುಡಿದ ನೀರು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೇರದೆ, ಬಾಯಿಯ ಮುಖಾಂತರ ವಾಪಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಅನ್ನನಾಳ ಎಡಗಡೆ ಇರುತ್ತದೆ) ಪದಾರ್ಥ ಸಿಕ್ಕಿದಿದ್ದರುವ ಕಡೆ ಬಾವು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀಎಕ್ಸ್‌ರೀಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಗ್ಯಾಸ್ (ವಾಯು) ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಉಬ್ಬಿತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಧಾನ: ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ/ಅನ್ನನಾಳದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಾಗ ತಜ್ಜರು ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಣ್ಣಿನ ನಂತರ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮುಖಾಂತರ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವೇರಡು ಆಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಅರವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅನ್ನನಾಳದ ಹೇಳೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಾಡಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿವುದು: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಪಶುಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಂತಹ ಅನ್ನ, ಬೇಳೆ (ಮುಸುರಿ) ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿವುದು (ಹೊಟ್ಟೆಯ ಆವ್ಯಾಂತರತೆ). ಜಾನುವಾರುಗಳು ಲವಣಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಜೀಲ, ಹಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲದೇ ಚರ್ಮದ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಹರಿದ ಚಪ್ಪಲಿ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸಾಯಲಾರದೇ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿವುದು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಅನೇಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಜೀಲಗಳನ್ನು ತಿಂದಾಗ ಅದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೇವನ್ನು ಜೀಎಕ್ಸ್‌ವಾಗಲು ಬಿಡದೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಪದೇಪದೇ ಉಬ್ಬಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡಕಲಾಗುವುದು, ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. 6–8 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಸಾಯಲಾಬಹುದು. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು ಪಶುಗಳ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆಪರೇಶನ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ: ತಜ್ಜ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಜೀವ ಉಳಿಸಬಹುದು.

ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರದ ಹರಳು ಮತ್ತು ಮೂತ್ರಸ್ವಾಪ ತಡೆ : ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿಸದಿದ್ದಾಗ, ಹೋರಿಗಳಿಗೆ ಕಸಿ ವಾಡುವುದರಿಂದ, ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ ನಾಳವು ಸಣ್ಣಿಧಾಗುವುದು. ಮಣಿನ ಗುಣವು ಮೂತ್ರದ ಕಲ್ಲುಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಶೇಖರವಾಗುವುದು. ಬರಷೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅಕ್ಕಲೇಟ್ ವಸ್ತು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯದ ಮೇವುಗಳು ಹಾಗೂ 50 ದಿನದ ಒಳಗಡೆ ಕಟವು ಮಾಡಿದಂತಹ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೇರಿಯರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ಭಾಧಿಸಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಒಂದೆರಡು ದಿನವಾದರೂ ಎತ್ತು ಮೂತ್ರ ವಾಡದಿರುವುದು. ಮೂತ್ರ ವಾಡಲು ಪದೇಪದೇ ತಿಳಿಕುವುದು. ಏಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವುದು, ಹೊಡು ಬೀಳುವುದು. 10–15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಾಯುವುದು. ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಖಾಂತರ ಹರಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಎತ್ತುಗಳ ಜೀವವನ್ನು ಬದುಕಿಸಬಹುದು.

ಮುನ್ಸೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳು: ದಿನವೂ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕೆಯ ಸಾರಿ ನೀರು ಕುಡಿಸುವುದು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇದ್ದರೂ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

ಈಯುವ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಸಿಸೇರಿಯನ್ ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆ: ತಾಯಿ ಆಕಳುವಿನ ಯೋನಿದ್ವಾರ ಅಗಲವಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ, ಕರು ತಾಯಿಯ ಯೋನಿದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ತಲೆ ಅಥವಾ ಕಾಲು ಮಡಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಕರು ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ, ತಾಯಿ ಗಭರ್ಕೋಶ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕರು ಒಳಗೆ ಸತ್ತು ಹೊಗಿದ್ದರೆ, ತಾಯಿ ಆಕಳು ನಿತ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಕರುವಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ನಿಪುಣ ಶಸ್ತೀಚ್ಯೇದ್ಯರು ಆಪರೇಶನ್ ವುಲಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಿಸೇರಿಯನ್: ಇದು ಕರುವನ್ನು ತಾಯಿ ಗಭರ್ಕೋಶದಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆ. ಅಂದಾಜು ರೂ. 4,000–5,000 ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಲಿಚಾರ್ಗುವ ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮುಖಾಂತರ, ರೂ. 50,000 ರಿಂದ 60,000 ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆಕಳು/ಎಮ್ಮೆ ಉಳಿಸಬಹುದು, ಅವು ಮತ್ತೆ

ಸಿಡಿಗಾಲು ಗುಣವಾಗಲು ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆ ರಾಮಬಾಣ

ಗಭರ್ಕೋಶದಿರಿಸಬಹುದು. ಕರು ತೆಗೆಯಲು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳು ವಿಫಲವಾದರೆ ಈ ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆಯೇ ಗತಿ.

ಮುನ್ಸೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳು: ಈಯುವ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಚಿಕಾರಿ ನೀರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಉಪ್ಪು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೆರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡದ ಪಶುವ್ಯೆದ್ವಾರಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯು ಜಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಯುವ ಜಾನುವಾರುಗಳು ತಿಳಿಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು, ಗಭರ್ಕೋಶ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇವಲ್ಲದೆ, ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಗಲುಬಾವು, ಆಕಳು/ಎಮ್ಮೆ/ಕುರಿ/ಆಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಜ್ಜಲು ಹಾಗೂ ಮೊಲೆಗಳ ಬಾಧೆ, ಕಾಲು ಮುರಿಯುವುದು; ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕ್ಕಳು ಬಾವು, ಹನಿಯ, ಅಂಕುಡೊಂಕು ಕಾಲು, ಹಂಟಿನಿಂದಲೇ ಮಲದ್ವಾರ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವುದು; ಎತ್ತು/ಆಕಳು/ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಗಾಲು/ಸೆಟಿಗಾಲು ಹೋಗ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದೊಡ್ಡ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಶಸ್ತೀಚಿಕಿತ್ಸೆಯೋಂದೇ ಪರಿಹಾರ.

ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಶುವ್ಯೆದ್ವರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾನುವಾರುಗಳು ರೋಗದಿಂದ ಗುಣಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ. ತಡವಾದಂತೆಲ್ಲ, ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.